

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2022/1849-KRIHOP

Dato

15.03.2022

Sosiologisk institutt – Studiekvalitetsmeldingen 2021

Oppfølging av Studiekvalitetsmeldingen 2020

I 2021 har sosiologisk institutt gjennomført flere tiltak for å styrke studiekvaliteten og for å følge opp punkter i forårets studiekvalitetsmelding. Vi har særlig arbeidet med å forbedre kvaliteten på mastervalgemenne SOS 320, 321, og 322. Vi fikk tilbakemelding fra studentene om at det ble gitt ulike beskjeder om innholdet fra de ulike valgemenne. Vi tok tak i dette og endret studieplanene slik at valgemenne fikk felles struktur. På master har vi arbeidet med å forbedre kvaliteten både på Sos 301, 302, og 304. Vi har et kontinuerlig arbeid med å styrke den indre sammenhengen mellom de ulike emnene. Vi har også gjort forsøk med å styrke prosjektutviklingsseminaret SOS 340, slik at studentene får bedre tid til å skrive prosjektskissen. Vi har også videreført det viktige arbeidet med å forbedre kvaliteten på seminarundervisningen. Det har ikke vært store endringer på de obligatoriske emnene på BA-programmet. Vi har arbeidet med å ha minst to valgemenner hvert semester. Vi har vurdert det slik at valgemenne er viktige, men tilbudet av valgemenner må også justeres etter undervisningskapasiteten.

Emne- og programevaluering

Sosiologisk institutt gjennomfører studentevalueringer av alle emner hver gang de er blitt gjennomførte. Studentevalueringene inngår i de emneansvarlige sine årlige egenvurderinger av emner og i de treårige vurderingene av emnene. De emnevise rapportene inngår så i programevalueringene. De eksterne fagfellene (programsensorer) har innhentet egne studentevalueringer der det har vært nødvendig. Ellers er studentene òg representert i undervisningsutvalget, hvor de blir oppmuntret til å ta del i diskusjoner, sette tema på agendaen.

Programsensor på MASV-SOS, Aksel Tjora, leverte i 2021 programsensorrapport for 2020. Deler av denne rapporten kan være nyttig for den planlagte revisjonen av SOS302 til høsten 2022. Per nå har vi ikke mottatt programsensorrapport på MASV-SOS for 2021. Vi venter på en ny rapport fra Tjora for 2021, og denne gangen har vi bedt han om å sette søkelyset på vaglemmene på master: Er det behov for en fastere struktur, til dømes med pensumlister og faste antall på forelesinger/seminar, og hvilken rolle spiller valgemenne i studentene sine masterprosjekt? Vi bad han også se på om det er mulig å knytte valgemenne sterkere

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

sammen med prosjektutviklingsemnet, SOS340. Og vi ville også ha litt innsikt i hvordan andre universitet organiserer undervisningen i tilsvarende undervisningsprosjekt.

Programsensor på BASV-SOS, Jorid Andersen, har levert programsensorrapport for 2021. Instituttet ønsket at årets rapport skulle vurdere helheten ved bachelorprogrammet, spesifisert om den indre sammenhengen mellom de obligatoriske emnene og eventuell overlapp mellom dem. Det var forventet at det var tilstrekkelig å se på kursbeskrivelser og pensum. Det var også ønskelig at rapporten inneholdt en komparativ del, men noe sammenligning med tilsvarende programmer med andre norske universiteter der det kan være relevant. Det var også konkrete ønsker om at programsensor skulle komme med forslag til forbedringer, både konkrete pensumforslag og forslag til justeringer som omhandler grunnstrukturen i programmet. Det var også ønskelig med evalueringer i tidsserie (ikke kun et år), samt karakterfordeling i tidsserie.

Rapporten konkluderte med at det ser ut til å være en god progresjon i bachelorstudiet ved UiB, med en gjennomtenkt og fin indre sammenheng. Selve grunnstrukturen i programmet ser ut til å være god. Det ble ikke oppdaget særlig overlapp, men forholdet mellom SOS101, og SOS103, og SOS201 bør vurderes kontinuerlig. Rapporten har også med noen sammenligninger med BA i Tromsø. Det blir påpekt noen mulige forslag til endringer, blant annet å øke innslaget av norske bøker, både klassiske tekster omsatt til norsk og aktuelle norske bøker. Når det gjelder karakterfordelingen, har den holdt seg ganske lik over de årene som er sammenlignet, bortsett fra i 2020. Jevnt over ser bachelorprogrammet til å fungere veldig godt, studentene er fornøyde, og oppnår gode karakterer.

Vi er i gang med å revidere SOS302 med blant annet utgangspunkt i Tjora sin rapport. Vi har planer om å organisere et stabsseminar om SOS302. I denne sammenhengen vil vi også se nærmere på sammenhengen mellom SOS302, SOS301, SOS340 og valgemenene. Vi ønsker at studentene skal utvikle sine masterprosjekt i nærmere tilknytning til valgemenene, samtidig som de også kan gjøre bruk av innsikter fra SOS302 og SOS301. Vi venter på nye innspill fra Tjoras rapport. Når det gjelder BA programmet, vil vi forsøke å få inn flere norske bøker. Vi vil også se nærmere på karaktergivingen, da rapporten til Jorid Anderssen pekte på en økning i andelen som fikk C ved forrige eksamenssemester. Vi vil ha et stabsseminar våren 2022, der vi diskuterer vurderingsprosessen og karaktergivingen.

I 2021 har sosiologisk institutt gjennomført seks periodiske emneevalueringer. I tillegg til de periodiske emneevalueringene er det også gjennomført egevaluering i følgende emner i 2021:

- MET102
- SOS202
- SOS100A/B
- SOS103/103-L
- SOS105
- SOS113/113-L
- SOS117
- SOS304
- SOS320

Nedenfor følger en tabell med oppsummering av emner og program som ble evaluert i 2020, med punkter fra evalueringen og med en kort beskrivelse av hvordan disse vil bli fulgt opp. Det foreligger ingen årlig programevaluering for 2021.

Emne/program	Punkter fra evaluering	Plan for oppfølging
BASV-SOS, ekstern programsensor evaluering av Jorid Andersen, Institutt for samfunnsvitenskap (ISV UiT Norges Arktiske universitet)	Se utfyllende informasjon knyttet til denne programsensorrapporten tidligere i denne meldinga.	Stabsseminarer våren 2022 om vurdering og karaktergivning.
MET102 periodisk evaluering, vår 2021	<ul style="list-style-type: none"> - Studentene er jevnt over fornøyd med MET102 - All undervisning var gjennomført digitalt noe som skapte litt misnøye blant studentene - Mange mener mengde obligatorisk arbeidskrav er for omfattende. 	MET102 utvikles kontinuerlig i dialog med partner-instituttene (admorg og sampol).
SOS101 periodisk evaluering, vår 2021	<ul style="list-style-type: none"> - Forelesingene i SOS101 gikk digitalt hele semesteret. Erfaringen med dette er dårlig deltagelse fra studentene, noe som også reflekteres i svarene fra studentene i studentundersøkelsen som vart sendt ut - Mange av studentene er misfornøyd med pensumboken i emnet 	Vi beholder grunnboken, men vi vil supplere med bøker på norsk, både klassiske og aktuelle bøker, slik som programsensoren foreslo.
SOS301 periodisk evaluering, vår 2021	<ul style="list-style-type: none"> - Etter endringer i retning bedre samsvar (course alignment) og mer studentaktiv læring fra 2020 til 2021 gikk andelen studenter som var svært fornøyd opp fra 25% til 75%. 	Våren 2022 blir kurset gjennomført etter siste av flere revisjoner er implementert (med 4 obligatoriske oppgaver, mot 3 forrige vår). Det er ingen foreløpige planer om videre revisjon da opplegget nå ser ut til å fungere godt. Behovet for ytterligere endringer vil vurderes på grunnlag av student-evalueringene våren 2022.
SOS303 periodisk evaluering, vår 2021	<ul style="list-style-type: none"> - Det vart sendt ut ein studentevaluering som hadde en svarprosent på 57% - Mye av undervisningen var 	Nytilsatt førsteamanuensis (tiltrer 1. mai) vil overta emneansvar våren 2022. I den forbindelse vil avtroppende og påtroppende emneansvarlig

	<p>digital eller en kombinasjon av digital og fysisk, noe det var gode erfaringer med.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sist semester var det problemer med programmet Stata, dette har bedret seg dette semesteret. - Ene læreboken i emnet er oppfattet som utfordrende for studentene. En kommentar som går igjen av samtlige studenter er at boken forutsetter ferdigheter i matematikk og statistisk metode som studentene ikke har. 	<p>gjøre en grundig vurdering av behovet for studieplanendringer i forkant av EPN-fristen i september. Studentevalueringene fra våren 2022 vil være et viktig utgangspunkt for eventuelle endringer.</p>
SOS340 periodisk evaluering, vår 2021	<ul style="list-style-type: none"> - Grunnet koronapandemien har forelesingene foregått digitalt. - Erfaringer med at det er vanskelig å få studentene til å engasjere seg i temaene i emnet. I evalueringen kommer det frem at det kan være en ide å utrede hvordan engasjementet kan økes. 	<p>Våren 2022 prøver vi ut en ny organisering av andre semester i MA-programmet. De øvrige kurs (SOS301 og SOS303) avsluttes nå tidligere og SOS340 kan da gjennomføres som en helt egen blokk i slutten av semesteret (mai og juni). Dette vil kunne gi økt fokus og engasjement i studentenes arbeid med kurset.</p>
SOS302 periodisk evaluering, høst 2021	<ul style="list-style-type: none"> - De fleste studentene synes emnet var interessant, men krevende. - Mange av studentene er misfornøyde med hovedboken i emnet. I lys av dette vil emneansvarlig omfattende endringer av pensum til neste gang emnet blir tilbydd. - Kun 10 studenter har svart på studentevalueringen. 	<p>Vi skal ha et stabsseminar i mai der fagansvarlig for Sos 302 legger frem et forslag om et revidert forslag til Sos302.</p> <p>Da vil vi også vurdere om vi kan bytte ut hovedboken.</p> <p>Vi vil også vurdere Sos302 i sammenheng med andre emner på masterstudiet.</p>

Gjennomføringstall

Til grunn for omtale av poeng- og kandidatproduksjon ligger rapporten om studieprogram i Tableau (<https://rapport-dv.uhad.no/>).

Studiepoeng produksjon

Instituttets studiepoengproduksjon på bachelorprogrammet har vist en positiv utvikling over flere år. Tallene fra 2021 økning i antall beståtte studiepoeng per student. I 2021 lå gjennomsnittet på 26,47 (vår) og 24.72 (høst) beståtte studiepoeng per student.

Beståtte studiepoeng

Årstall	Termin / Studieprogram					
	VÅR			HØST		
	BASV-SOS Bachelorprogram i sosiologi					
	Studiepoeng	Aktive	Beståtte studiepoeng per stu..	Studiepoeng	Aktive	Beståtte studiepoeng per st..
2018	5,175	232	22.31	6,310	293	21.54
2019	5,855	269	21.77	6,655	292	22.79
2020	6,525	267	24.44	7,750	302	25.66
2021	7,385	279	26.47	7,465	302	24.72

Beståtte studiepoeng BASV-SOS

Instituttets studiepoengproduksjon på masterprogrammet har også vist en positiv utvikling over flere år. Tallene fra 2021 viser en økning i antall beståtte studiepoeng per student. I 2021 lå gjennomsnittet på 34,18 (vår) og 14,84 (høst) beståtte studiepoeng per student.

Beståtte studiepoeng

Årstall	Termin / Studieprogram					
	VÅR			HØST		
	MASV-SOS Masterprogram i sosiologi					
	Studiepoeng	Aktive	Beståtte studiepoeng per stu..	Studiepoeng	Aktive	Beståtte studiepoeng per st..
2018	1,200	30	40.00	740	41	18.05
2019	1,080	38	28.42	550	46	11.96
2020	1,490	46	32.39	845	57	14.82
2021	1,675	49	34.18	845	57	14.82

Beståtte studiepoeng MASV-SOS

Kandidatproduksjon

Tallene for kandidatproduksjon på bachelorprogrammet holder seg stabile. På BASV-SOS ser vi at det var 69 studenter som gikk ut med bachelorgrad i 2021, noe som er en liten økning ifra 2020.

Kvalifikasjoner og utveksling

	Antall kvalifikasjoner	Antall kvalifikasjoner med utveksling	Andel kvalifikasjoner med utveksling
2017	50	8	16.0%
2018	44	5	11.4%
2019	65	11	16.9%
2020	64	9	14.1%
2021	69	9	13.0%

Kandidatproduksjon BASV-SOS

På masterprogrammer ser vi også at tallene på kandidatproduksjon holder seg stabile, med unntak ifra 2019. I 2021 ser vi at det var 18 studenter som gikk ut med mastergrad i 2021.

Kvalifikasjoner og utveksling

	Antall kvalifikasjoner	Antall kvalifikasjoner med utveksling	Andel kvalifikasjoner med utveksling
2017	18	0	0.0%
2018	16	0	0.0%
2019	6	0	0.0%
2020	19	0	0.0%
2021	18	0	0.0%

Kandidatproduksjon MASV-SOS

Studieportefølje

Planer for nedlegging, oppretting eller endring av studieprogram

Instituttet har pr i dag ikke planer om større endringer i studieprogram, som opprettelse eller nedleggelse av program e.l.

Dimensjonering av studietilbudet

Søkertallet til bachelorprogrammet er jevnt bra, og det gjelder også masterprogrammet de siste årene. Dimensjoneringen av undervisningstilbudet kan justeres ved behov gjennom å variere tilbudet av valgemner. Denne problemstillingen har også vært diskutert i staben. Det har vært et vanlig antall valgemner pr semester er 3 eller 4. Vi har i det siste justert dette ned til å ha minst 2 valgevner hvert semester, avhengig av undervisningsressursene vi har tilgjengelig. Generelt har undervisningsressursene vært begrenset, siden det er færre enn ønsket i rekrutteringsstillinger.

Det nye lektorprogrammet sikres tilstrekkelige ressurser gjennom ny førsteamanuensis og 50% universitetslektor. I tillegg er det tilsatt en stipendiat med arbeidsplikt knyttet til lektorprogrammet.

Rektoratets tema

Forskningsbasert utdanning

Undervisningen gis i overveiende grad av ansatte som har en vesentlig forskningsdel i sine stillinger. I tillegg har instituttet hatt en jevn portefølje av eksternt finansierte forskningsprosjekter. Flere ansatte deltar i offentlig ordskifte, i dialog med aktører i sivilsamfunn og arbeidsliv, og medvirker i politikktutforming. Tre av de ansatte har de siste årene tjent i offentlige utvalg. Staben har en høy publiseringsvirksomhet nasjonalt og internasjonalt. Samlet sett gir dette undervisningen på programmet relevans og aktualitet i forhold til faglig innhold og samfunnets/arbeidslivets behov.

Digital grunnkompetanse

Fra høsten 2022 vil UiB tilby en digital grunnpakke for alle studenter. Denne pakken består av seks 2,5 studiepoengs emner og to emner uten studiepoeng. Instituttet ser på dette studietilbudet som et nyttig og verdifullt komplement til bachelorstudentene i sosiologi. Instituttet ser også på denne kompetansen som relevant for arbeidslivet.

Lektorutdanningen

Høsten 2021 hadde Sosiologisk institutt sitt første opptak av studenter på det nye studieprogrammet MASV-LÆSF lektor samfunnsfag, master 5 år, med graden Master i sosiologi med integrert praktisk-pedagogisk utdanning. Instituttet tok opp flere studenter enn det var plass til, da det var usikkert hvor mange som ville takke ja. Høsten 2021 hadde studieprogrammet 17 studieplasser. 63 studenter fikk tilbudet der 41 svarte ja og 38 registrerte seg. Det er ansatt en egen studiekonsulent på lektorprogrammet i 50% stilling. Ansett førsteamanuensis og lektor 50% høsten 2021.

Vi ser mange gode muligheter i forbindelse med omorganisering:

- Mulighet for å få didaktikk på samme semester som praksis (mer samsvar)
- Mulighet for å samkjøre program med MatNat slik at studentene kan velge fag 2 derfra
- Mulighet for å forlenge 1. praksisperiode og ta vekk 2. praksisperiode?

Vi ser også en rekke utfordringer:

- Profesjonssemester kan være en god mulighet, men vanskelig å gjennomføre i praksis i forhold til studiepoengs fordelingen. Vi er kritiske til to rene profesjonssemestere.
- Utfordringen blir fortsatt kollisjonsproblematikken, særlig på masternivå med langpraksis
- Utfordringer med ressurser etter hvert som vi får flere studenter og studentkull på forskjellige program (etter redesign).

Oppfylling av bachelorplasser

- I 2021 var det 25 studieplasser på årsstudiet i sosiologi. 66 personer hadde årsstudiet på 1.plass noe som er en nedgang fra 2020. 70 fikk tilbud, 30 takket ja til plassen og 26 registrerte seg.
- I 2021 var det 105 studieplasser på bachelorprogrammet i sosiologi. 142 personer hadde bachelor i sosiologi på 1.plass noe som er en nedgang fra 2020. 257 fikk tilbud om studieplass, 140 takket ja til plassen og 122 registrerte seg.
- I 2021 var det 25 studieplasser på masterprogrammet i sosiologi. 83 personer hadde studieprogrammet på 1.plass noe som er en økning fra 2020. 66 fikk tilbud om studieplass, 32 takket ja til plassen og 30 registrerte seg.

Disse tallene viser at overbooking er nødvendig for å fylle studieplassene. Når det gjelder tal for lektorutdanningen (MASV-LÆSF), se egen del om lektorutdanningen. I 2021 gikk det ut flere tilbud om studieplasser enn antall studieplasser.

Tallene over viser at overbooking er nødvendig for å fylle studieplassene ved semesterstart, evt. noe lenger uti studieløpet. Overbooking ved inntak er altså ikke ensbetydende med reell overoppfylling av studieplasser. Staben ved Sosiologisk institutt bruker mye tid på undervisning, og vi har som mange andre institutt utfordringer med å sikre at ansatte får sammenhengende tid til forskning (jfr. FRAM-rapporten). Det er ikke rimelig å betrakte disse utfordringene som direkte konsekvenser av den ovennevnte praksis med oppfylling av studieplasser. Vi ønsker selvsagt å kunne øke karaktersnittet for opptak, og erfaring tilsier at de faglig svakeste studentene også er de mest ressurskrevende å undervise, særlig på masternivå

Økning av andelen masterstudenter

Instituttet ser en økning av antall søkere til masterprogrammet i sosiologi. Vi ser også en økning i antallet som registrerer seg til semesterstart. Det var for eksempel i 2021 et godt samsvar mellom antallet ja-svar og antall møtt (32 vs 30). Instituttet ønsker å få laget en film som kan brukes til å bedre rekrutteringen til masterprogrammet ytterligere, særlig med sikte på å komme i en situasjon hvor vi kan øke kvalifikasjonskravet til noe høyere enn C. Filmen ville kunne inkludere klipp fra både studenter, ansatte og alumner. Instituttet er i dialog med fakultetets kommunikasjonsrådgivere om bistand til dette arbeidet. Våren 2022 arbeides det ellers særlig med å rekruttere masterstudenter fra de som har tatt bachelorgrad i ungdomssosiologi ved HVL Sogndal. Det er vår vurdering at kvalifikasjonskravene til masterprogrammet ikke kan erstattes med nye obligatoriske emner i starten av programmene. Det er essensielt å fastholde et høyt nivå av forkunnskaper, særlig i metode.

Vennlig hilsen

Kristoffer Chelsom Vogt
Instituttleder

Kristin Hjelmeland Hope
førstekonsulent